

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Rotel 12

Avd 1

DOM

2000-05-15

meddelad i

GÖTEBORG

Mål nr T2410-95**PARTER****Kärande**

Rederi- och Fastighets Aktiebolaget Råna, 556505-4433

Box 49

440 60 SKÄRHAMN

Ombud:

Advokaterna Anders Munck och Lars-Erik Olsson

Göteborgs Advokatbyrå HB

Kungsgatan 45

411 15 GÖTEBORG

Svarande

Lagerlöf & Leman Advokatbyrå Aktiebolag, 556401-5906

Box 2252

403 14 GÖTEBORG

Ombud:

Advokaten Bertil Södermark

Advokatfirman Södermark

Box 14055

104 40 STOCKHOLM

DOMSLUT

1. Käromålet lämnas utan bifall.

2. Rederi- och Fastighets Aktiebolaget Råna skall ersätta Lagerlöf & Leman Advokatbyrå Aktiebolag för rättegångskostnader med enmiljontrehundrafjortontusenåttahundratvå (1 314 802) kr, varav 650 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt lag.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

BAKGRUND

Bramsegelskonaren Lady Ellen sjösattes 1982. Beställare av fartyget var partrederiet Lady Ellen, som ägdes till 45 % av KB Lars Johansson Shipping, till 40 % av AB Toftö och med vardera 5 % av syskonen Per-Arne Johansson, Inga-Lena Johansson och Lars-Erik Johansson. Syskonens far är Lars Johansson, Skårhamn. Toftö (som i allmänhet kommer att användas som gemensam benämning för delägarna i partrederiet och i av dem senare förvärvad egendom) bedrev under 1980-talet båtcharter i den karibiska övärlden och i Medelhavet. Som kommer att redovisas nedan chartrades fartyget 1986 av en amerikansk medborgare vid namn Joseph Gennitti. Partredarna kom 1988 att förvärva en av denne ägd vingård, Domaine de la Tousque, utanför Toulon i södra Frankrike. I anslutning till de händelser som målet rör anlätade de advokaten Max Slotte, verksam i Dr Philip Lemans Advokatbyrå, för juridiskt biträde. Advokatbyrån har sedermera uppgått i Lagerlöf & Leman Advokatbyrå AB (härefter Lemans). I samband med att frågor om fransk rätt blev aktuella anlätades en juridisk byrå i Marseille, Eltvedt & O'Sullivan (härefter E&O), för juridiskt biträde i Frankrike. KB Lars Johansson Shipping (senare namnändrat till KB Björn Shipping) överlät enligt köpeavtal daterat den 11 februari 1991 en andel om 45 % av vingården till Lars Johansson Shipping Skagen ApS (härefter Skagenbolaget). Toftö, Skagenbolaget och de tre syskonen Johansson har i denna sak överlätit sina rättigheter till Rederi- & Fastighets AB Råna (härefter Råna) enligt handlingar daterade i januari 1995.

1986

Toftö ingick i juli 1986 ett avtal om charter under ett år av Lady Ellen med Joseph Gennitti, efter att denne inspekterat fartyget när det befann sig vid Long Island i New York. I avtalet ingick en option för Gennitti att förvärva fartyget. Lars-Erik Johansson seglade över Lady Ellen till Frankrike och anlände till Saint Tropez den 4 september 1986, efter att Gennitti bestämt att han ville använda fartyget i Medelhavet under vintern. Gennitti erlade betalning för charterhyran genom att överlämna checkar på drygt en milj franska francs till Lars-Erik Johansson. Sedan Lars-Erik Johansson löst in checkarna i en bank i Monte Carlo, Banque de

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Placement & de Crédit, och återvänt till Sverige, krävde banken pengarna åter sedan det visat sig att checkarna saknade täckning. Detta föranledde Toftö att vända sig till Lemans, där Max Slotte kom att för Lemans räkning biträda Toftö. Slotte anlätade i sin tur E&O, en juridisk byrå med verksamhet bl a inom området för sjöförsäkring, som därvid främst företrädde av juristen Frank Benham men även i någon mån av juristen Dermot O'Sullivan. En följd av bankens krav var att Lady Ellen flyttades från Frankrike, först till Italien och senare till Spanien, för att undvika att fartyget belades med kvarstad.

Toftö ingick i förhandlingar både med banken och med Joseph Gennitti rörande den obetalda charterhyran och checkarna. Gennitti träffade företrädare för Toftö bl a vid ett möte i Skärhamn den 9 november 1986. Parterna överenskom att Gennitti skulle köpa Lady Ellen, vilket skedde genom ett av Gennitti förvärvat svenskt aktiebolag, AB Lady Ellen. Ett "Memorandum of Agreement" undertecknades den 2 januari 1987. Köpeskillingen bestämdes till drygt 22 milj (22 252 424) kr och förvärvet inskrevs i det svenska skeppsregistret den 16 februari 1987. Finansieringen av köpet skedde genom att AB Lady Ellen tog upp lån om 17,5 milj kr i Föreningsbanken, mot att banken erhöll pantbrev till ett belopp om 27 milj kr i fartyget. I uppgörelsen ingick även att syskonen Johansson gick i borgen för ett belopp om 5 milj kr och att Toftö fick andrahandspant för ett belopp om 10,5 milj kr i Föreningsbankens inteckningar i fartyget. I anslutning till förvärvet lämnade KB Lars Johansson Shipping ett lån till Gennitti om 4 601 800 kr. Som säkerhet för lånet till Gennitti och för den personliga borgen fick Toftö inteckning i Gennittis vingård utanför Toulon, Domaine de la Tousque. Formellt ägdes vingården av det av Joseph Gennitti och hans hustru ägda bolaget Société Civile Domaine de la Tousque. Vid ett notariellt förfarande i Frankrike den 11 december 1986 erhöll Toftö inteckning med tredje bästa rätt i vingården för 17 milj francs, inom 21,8 milj francs. Inteckningar med bättre rätt hade Gennittis fångesman, ett bolag som ägdes av en familj Drouhin, dels för "privilège de vendeur", en rätt att återta egendomen vid bristande betalning, dels för ogulden köpeskillning om 4,8 milj francs. Vid inteckningsförfarandet den 11 december 1986 företrädde Gennitti och Toftö av var sin fransk jurist. Även Lars-Erik Johansson och Frank Benham var närvarande.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

Under målets handläggning har Société Civile *Immobilière* Domaine de la Tousque eller SCI använts som benämning för makarna Gennittis bolag. Benämningen återfinns också i vissa dokument, bl a i den dom som meddelades den 30 januari 1992 av Tribunal de Grande Instance i Toulon. Av handlingarna framgår dock att Société Civile Immobilière Domaine de la Tousque var namnet på familjen Drouhins bolag. Namnet på Gennittis bolag var Société Civile Domaine de la Tousque. Fortsättningsvis används benämningen SC som förkortning för makarna Gennittis bolag.

1987

Våren 1987 hade familjen Drouhin inlett exekutiva åtgärder mot makarna Gennittis bolag SC för bristande betalning av köpeskillingen för vingården. För att förhindra att fastigheten återgick till den tidigare ägaren förvärvade Toftö den 10 juni 1987 Drouhins rättigheter mot SC genom att betala 6,2 milj francs. Förfarandet har beskrivits på så sätt att Toftö förvärvade Drouhins säljarrevers med därtill knutet "privilège de vendeur". Härefter var Toftö ende innehavare av in-teckningar i vingården.

1988

AB Lady Ellen skötte inte sina åtaganden gentemot Föreningsbanken och försattes den 26 januari 1988 i konkurs. I en uppgörelse med Föreningsbanken förvärvade Toftö fartyget Lady Ellen genom övertagande av betalningsansvaret för AB Lady Ellens lån hos banken om 17,5 milj kr. I uppgörelsen ingick att banken avstod från att göra gällande syskonen Johanssons borgensåtagande. Förvärvet av Lady Ellen registrerades i skeppsregistret den 9 mars 1988.

På grund av att Oeno Var Brignoles, ett företag i vinbranschen, riktat krav mot SC försåldes vingården exekutivt genom en auktion den 14 juni 1988 vid Tribunal de Grande Instance i Toulon. Vingården ropades in för 6,2 milj francs av advokaten Christian Girard, Toulon, för Toftös räkning. Max Slotte och Frank Benham samt ytterligare en jurist, Alain Coulot, var närvarande vid auktionen. Ingen av familjen Johansson var närvarande. Lars Johansson befann sig dock i området. Toftö erlade inte någon kontant betalning för fastigheten. I stället erlades köpeskillingen genom

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

kvittning, "compensation", som innebar att Toftö använde sin fordringar mot SC. Vid en fransk exekutiv auktion finns en möjlighet att komma in med ett högre bud inom en viss tid efter auktionsdagen. En bulvan för Joseph Gennitti, en amerikan vid namn Frederik von Bodungen, utnyttjade denna möjlighet. Detta fick till följd att Toftös förvärv vid auktionen fastställdes först den 11 oktober 1988 av domstolen i Toulon, som konstaterade att von Bodungens överbud inte kunde göras gällande, eftersom han var insolvent. Toftös förvärv av fastigheten registrerades den 3 mars 1989.

Den 9 september 1988 förpliktade Stenungsunds tingsrätt, efter återvinning av lagsökningsutslag, Joseph Gennitti och SC att solidariskt till Toftö betala drygt 16 milj kr.

Sedan anställda på vingården vänt sig till fransk domstol med krav mot SC på utfående av obetalda löner om drygt 344 000 francs för den tid då vingården ägdes av SC, fick de bifall till sina krav i en dom den 8 november 1988.

Under hösten 1988 tog E&O in anbud från utomstående entreprenörer för att sköta vinodlingen på fastigheten. E&O framlade tre alternativa lösningar för Toftö. Efter ett möte den 15 december 1988 i Skårhamn bestämde man sig inom familjen Johansson för ett av alternativen och som en följd av detta valdes Philippe de Pierrefeu, ägare av en grannfastighet, som brukare eller arrendator i fråga om vinodlingen. Pierrefeu fick herefter tillträde till det arrenderade området.

1989

Makarna Gennitti flyttade från vingården i januari 1989 och i samband därmed fick familjen Johansson tillträde till byggnaderna på fastigheten. Genom E&O hade en man vid namn Pierre Trayon anställts som portvakt och tillsyningsman. På fastigheten bodde även två andra familjer. Under 1989 uppstod en tvist mellan Toftö och Philippe de Pierrefeu om avtalsförhållandet. Toftö hävdade att avtalet var ettårigt medan Pierrefeu hävdade att avtalet löpte under längre tid. Enligt fransk lag gäller under vissa förutsättningar en minimitid om nio år för arrende. I tvisten

mellan parterna anlätades Christian Girard av Toftö. Denne anlätades också för att vråka en av familjerna som bodde på fastigheten.

Efter beslut om "redressement judiciaire", ett förenklat konkursförfarande, den 11 maj 1989 försattes SC i konkurs, "liquidation judiciaire", den 6 juli 1989 vid domstolen i Toulon. Advokaten Jean-Pierre Grossetti utsågs till företrädare för borgenärerna i konkursen och senare till likvidator. I målet har angetts att han var konkursförvaltare.

Dermot O'Sullivan besökte vingården den 8 augusti 1989 och sammanträffade där med Lars-Erik Johansson. Han överlämnade "lagfartshandlingar" rörande Toftös förvärv av vingården och handlingar rörande ett lån om 2 milj francs som upptagits i en fransk bank, Crédit Agricole, mot säkerhet i vingården.

Under 1989 gjorde de tidigare anställda på vingården anspråk på förmånsrätt i köpeskillingen efter den exekutiva auktionen. Detta uppmärksammades under hösten 1989 av Christian Girard, Frank Benham och Alain Coulot. Benham informerade Max Slotte den 23 november 1989 om anspråket och om att SC försatts i konkurs. Slotte vidarebefordrade dessa uppgifter till Toftö samma dag.

1990

Den 14 maj 1990 stadfäste arrendedomstolen i Toulon, Tribunal Paritaire des Baux Ruraux, en förlikning mellan Toftö och Philippe de Pierrefeu. Förlikningen innebar att Pierrefeu skulle lämna vingården under hösten 1990 mot erhållande av 100 000 francs.

Som ett led i konkursförfarandet beträffande SC fastställdes i dom den 21 juni 1990 ett datum för betalningsinställelse, "cessation de paiements", till den 11 november 1987. Det är ostridigt att Jean-Pierre Grossetti, i strid med gällande bestämmelser, inte underrättade Toftö om möjligheten att bevaka fordran i konkursen och att Toftö inte heller bevakade någon fordran.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Den 4 oktober 1990 fastställdes ett utdelningsförslag rörande köpeskillingen vid den exekutiva auktionen den 14 juni 1988.

1991-92

Under september 1991 träffade Toftö ett avtal om försäljning av vingården med en person vid namn Donnifroy för 8 milj francs. Försäljningen fullföljdes dock inte.

Under 1991 handlades vid Tribunal de Grande Instance i Toulon ett överklagande av utdelningsförslaget den 4 oktober 1990. Klagande var Jean-Pierre Grossetti, som i sin egenskap av konkursförvaltare för SC yrkade att få del av köpeskillingen efter den exekutiva auktionen. Motparter i processen var förutom Toftö andra fordringsägare i SC:s konkurs, däribland Assedic du Var (en arbetslöshetskassa) och Oeno Var Brignoles. Toftö deltog inte i domstolens förhandlingar, men i domen, som meddelades den 30 januari 1992, angavs Christian Girard som ett av Toftös ombud. Assedic du Var begärde inplacering med sådan särskild förmånsrätt som tillkommer bl a arbetare på vingårdar. I domen angavs att Toftös fordran mot SC förlorat sin giltighet eftersom Toftö inte bevakat sin fordran i SC:s konkurs och att den således inte kunde användas till kvittning vid inrop av vingården. Till följd härav ändrades utdelningsförslaget på så sätt att inropspriset med ränta ställdes till de utdelningsberättigades förfogande.

Sedan Toftö överklagat underrättens dom fastställdes den av Cour d'Appel i Aix en Provence den 18 december 1992. Domstolen redovisade i sin dom bl a följande överväganden. Toftö hade inte bevakat sin fordran i SC:s konkurs och hade inte heller gjort gällande rätt till efterbevakning, varför fordringen inte längre kunde göras gällande, den var utsläckt. Möjligheten till efterbevakning hade stått öppen under ett år efter konkursbeslutet. Toftö hade på inropsdagen gjort gällande kvittning, men kvittning kunde endast ske om de fordringar som användes för kvittning var "likvida". När det gäller utdelningsförslag efter exekutiv auktion är fordringarna inte likvida förrän utdelningsförslaget har fastställts. När en fordringsägare med inteckning köper en fastighet kan kvittning mellan den köpeskillning han är skyldig att betala och hans inskrivna fordringar följaktligen inte äga rum förrän den dag utdelningsförslaget har fastställts. Toftö kunde således inte

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

kvitta sin fordran mot köpeskillingen på inropsdagen utan borde ha deponerat köpeskillingen och framför allt bevakat sin fordran hos konkursförvaltaren. Eftersom Toftös fordran inte bevakats hade den förlorat sin giltighet, och Toftö kunde då inte längre kräva att placeras med förmånsrätt i utdelningsförslaget gällande köpeskillingen.

Enligt domarna hade Jean-Pierre Grossetti som konkursförvaltare rätt att lyfta den del av köpeskillingen - 6,2 milj francs jämte ränta - som inte tillkom annan utdelningsberättigad.

1994

Domaine de la Tousque försåldes på ny auktion den 22 februari 1994 för 5,1 milj francs.

YRKANDEN

Råna har yrkat att tingsrätten skall förplikta Lemans att till Råna betala *dels* 9 547 749 francs, *dels* 5 881 800 kr. På beloppen har yrkats ränta enligt 6 § räntelagen *dels* på 9 341 242 francs och på 1 280 000 kr från den 1 maj 1992, *dels* på 206 507 francs och på 4 601 800 kr från den 15 mars 1995, allt till dess betalning sker.

Lemans har bestritt käromålet och har vitsordat ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, d v s den 8 augusti 1995.

RÅNAS UTVECKLING AV TALAN OCH GRUNDER

Toftö har sedan oktober 1986 anlitat Lemans för juridiskt biträde i Sverige och Frankrike. Det första uppdraget avsåg att företräda Toftö vid förhandlingar med Gennitti och banken i Monte Carlo i fråga om checkarna utan täckning som lämnats som betalning för charterhyra. Lemans godtog uppdraget utan inskränkning i fråga om tid eller plats. Uppdraget kom att utökas efter hand och bestod bl a i att biträda vid försäljningen av Lady Ellen och att därvid ombesörja att Toftö erhöll godtagbar

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

säkerhet för låne- och borgensåtaganden, att biträda vid återköpet av Lady Ellen, att biträda vid förvärvet av säljarreversen, att biträda vid förvärvet av Domaine de la Tousque på den exekutiva auktionen, att biträda vid anskaffandet av arrendator, att biträda vid försäljning av fastigheten och att biträda i SC:s konkurs samt i övrigt att bevaka Toftös intressen i dessa affärer. Från slutet av 1986 har Lemans, som därvid företrädde av Max Slotte, således haft i uppdrag att i alla avseenden tillvarata Toftös intressen, även i fråga om den dagliga skötseln av vingården. Uppdragen har inte varit begränsade geografiskt eller i tiden. Även 1989 och 1990 hade Lemans ett oinskränkt uppdrag för Toftö. Lemans har anlitat E&O som platsombud utan att Toftö gett direktiv om detta. E&O har erhållit instruktioner av Lemans och har haft en osjälvständig ställning. - Lars Johansson har inte haft behörighet att företräda delägarna i partrederiet.

Lemans eller E&O har var för sig eller i samråd anlitat Christian Girard för den del av uppdragen som krävde inställelse inför domstol i Frankrike. Girard har inte anlitats direkt av Toftö. Lemans, E&O och Girard har vid flera tillfällen förelagt medlemmar av familjen Johansson fullmakter för underskrift. Fullmakterna har varit på franska, som familjen Johansson inte förstår, och har överlämnats utan närmare förklaringar. Det är fullt möjligt att familjen Johansson undertecknat fullmakter för såväl E&O som Girard. Detta har i så fall skett efter direkta instruktioner från Max Slotte. De som har undertecknat fullmakten för Girard inför den exekutiva auktionen den 14 juni 1988 har inte befunnit sig i Toulon vid tillfället. Det vanliga var att fullmakter och andra handlingar undertecknades i Sverige.

Lemans hade som Toftös uppdragstagare ett principalansvar för sina platsombud - E&O och Girard - och ansvarar därför också för skada orsakad av platsombuden.

Lemans har inte fullgjort sina uppdrag, vilka faller under 18 kap handelsbalken (HB), med den skicklighet som uppdragen krävt, vilket fått till följd att Toftö har förlorat vingården. På grund av Lemans försummelser har Toftö vållats ekonomisk skada som Lemans enligt 18 kap 4 § HB skall svara för. Det är fråga om försummelser i fråga om hanteringen av de fyra nedan närmare angivna angelägen-

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

heterna. Lemans försumlighet består även i själva **anlitandet** av E&O som platsombud. Toftö önskade ett kompetent platsombud i Frankrike. Lemans gav företrädarna för Toftö intrycket att man genom E&O var företrädd av en fransk advokatbyrå, vilket var angeläget för att man på så sätt skulle kunna begränsa antalet led bland uppdragstagarna. E&O är emellertid inte en advokatbyrå. För det fall tingsrätten skulle finna att Lemans inte anlitat E&O utan endast förmedlat E&O:s tjänster var även **förmedlingen** försumlig.

Även **platsombuden** har agerat försumligt, vilket lett till skada för Råna. Lemans har anlitat E&O vad avser Toftös samtliga ärenden och tvister i Frankrike. Detta uppdrag har lämnats utan restriktioner vad gäller uppdragens karaktär och har inte tidsbegränsats eller återkallats. Varken Lemans eller E&O har meddelat att deras uppdrag upphört. Lemans meddelade Toftö först under sommaren 1991 att Lemans inte längre kunde företräda Toftö eftersom Toftö inte erlagt betalning för en faktura av den 29 september 1990. Lemans har haft uppdrag att företräda Toftö i varje fall till maj 1991. Det bestrids att Lemans eller E&O:s uppdrag för Toftö upphörde till följd av det av Lemans återopade brevet till E&O den 21 mars 1989. Brevet tillkom som resultat av Toftös önskan att få kontroll över kostnaderna för driften av vingården. I brevet tar Lemans upp vissa praktiska frågor men inte frågan om uppdragets upphörande.

Råna bestrider att E&O endast skulle ha haft de tre av Lemans särskilt angivna uppdragen (se nedan sid 18-19).

Svensk rätt skall tillämpas på Rånas anspråk mot Lemans. Råna kan bara vända sig mot Lemans, som erhöll uppdraget att företräda Toftö i Frankrike. Råna kan inte vända sig mot Jean-Pierre Grossetti.

På grund av Lemans försummelser yrkar Råna återbetalning av erlagda arvoden samt skadestånd. Av de yrkade beloppen avser 206 507 francs fastighetsskatt för vingården för 1989-1992, 100 000 francs kostnaden för förlikningen med Philippe de Pierrefeu, 8 milj francs värdet av vingården alternativt mistad försäljningslikvid för vingården och 1 241 242 francs arvode m m till E&O, vidare 4 601 800 kr lånet

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

till Joseph Gennitti och 1 280 000 kr arvode m m till Lemans. Råna tar inte ställning till om den yrkade återbetalningen av arvodena skall ses som en talan om skadestånd eller prisavdrag.

Genom advokat Bertil Eklund framställde Toftö i brev till Lemans den 30 mars 1992 anspråk på ersättning för skada på grund av Lemans försummelser. Yrkandet om ränta från den 1 maj 1992 grundas på kravet i brevet. Brevet innehöll dock inte uppgifter om krav på ersättning för fastighetsskatten och för lånet till Joseph Gennitti. Krav på sådan ersättning framställdes i ett utkast till stämningsansökan som skickades till Lemans den 15 februari 1995. Ränta på dessa två poster yrkas därför från den 15 mars 1995.

De särskilda uppdrag som utförts försumligt

Försäljningen av Lady Ellen

Toftö ville utnyttja Joseph Gennittis option att förvärva fartyget, eftersom denne trots olika förklaringar inte erlade någon charterhyra. Diskussioner om detta fördes i november 1986. Max Slotte upprättade en skiss med ett förslag till finansiering av köpet med olika säkerheter. På skissen fanns även upptaget ett lån på 4 670 000 kr av KB Lars Johansson Shipping till förmån för Gennitti. Lånet bestämdes sedermera till 4 601 800 kr. Gennitti accepterade att köpa Lady Ellen, som var obelånad, för 22 milj kr, varav 17,5 milj kr lånades upp i Föreningsbanken. Köpare var Gennittis bolag AB Lady Ellen. Som säkerhet för lånet lämnades sjöpanträtt i Lady Ellen. De tre syskonen Johansson gick i solidarisk borgen för 5 milj kr, vilket var ett önskemål från Föreningsbanken. Gennitti erbjöd sig att lämna säkerhet i sin vingård för lånet på 4 601 800 kr och för borgensåtagandet. Slotte uppgav att vingården var i mycket gott skick och att den var värd i vart fall 20 milj francs. Detta intygade han flera gånger. Försäljningen av Lady Ellen innefattade således en mängd transaktioner. Familjen Johansson kände förtroende för Slotte och var i praktiken utlämnade åt honom. Alla åtgärder som vidtogs utfördes efter hans direktiv. Lemans uppdrag i denna del innebar att Lemans skulle biträda Toftö vid försäljningen, se till att betalning erlades och se till att betryggande säkerhet

lämnades. Inför beslutet om huruvida inteckningar i vingården kunde godtas som säkerhet uppgav Slotte i ett telefax, som han den 9 december 1986 skickade till Toftö, att vingården hade ett värde om minst 20 milj francs. I faxet angav han bl a följande: "Efter förhandlingar med Gennittis notarie har man kommit fram till att egendomen har ett värde av 16 milj francs plus 4,8 milj som utgör säljarens krav på obetald köpeskillning säkrat med inteckning med bästa rätt." Familjen Johansson, som helt saknade uppgifter om vingårdens värde och skick, förlitade sig på Slottes uppgifter; man hade inte anledning att betvivla deras riktighet. Värdet var emellertid ej så högt som påstods utan var avsevärt mycket lägre. Det görs inte gällande att Slotte hade ett uttryckligt uppdrag att värdera vingården utöver vad som låg i uppdraget att lösa frågan om fullgoda säkerheter. Även Frank Benham uppgav i ett fax att vingården var i gott skick. Vingården var dock långtifrån välskött. - Slotte har i brev den 20 augusti 1987 till Benham angett att han tidigare blivit informerad om att vingården hade ett värde av 20 milj francs vid en tilltänkt försäljning. I ett fax till Benham den 17 december 1987 nämnde Slotte att fastigheten borde försäkras för 23 milj francs.

Lemans försumlighet består i att Lemans, genom Max Slotte, vilselett Toftö i fråga om värdet på den säkerhet Toftö fick i form av pantbrev i vingården. Alternativt består försumligheten i att Lemans inte förvissade sig om vingårdens rätta värde. Det var även försumligt av Slotte att inte upplysa om risken för att säkerheten kunde bli värdelös genom att Drouhin hade rätt att ta tillbaka egendomen om Joseph Gennitti inte betalade köpeskillingen. I Lemans uppdrag ingick att skaffa fullgoda säkerheter. Om Toftö informerats om vingårdens rätta värde hade Toftö aldrig accepterat den erbjudna säkerheten. Antingen hade Toftö helt avstått från affären eller så hade Toftö sett till att erhålla annan säkerhet. Om något av dessa alternativ hade inträtt skulle Toftö ej ha lidit någon skada. Lemans försumlighet har således lett till skada för Toftö. Skadan i denna del uppgår till 4 601 800 kr (lånet till Gennitti), 142 913 kr (arvode m m till Lemans) och 84 835 francs (arvode m m till E&O). Lånet till Gennitti var en förutsättning för att Gennitti skulle fullfölja förvärvet av Lady Ellen. Lånet lämnades av KB Lars Johansson Shipping mot säkerhet i inteckningar i vingården, vilket var en förutsättning för lånet. Gennitti har inte betalat tillbaka något av lånet. Yrkandet om återfående av arvoden som erlagts

till Lemans och E&O avser deras fakturor för tiden r o m den 31 december 1986. Till följd av Lemans försummelser har Toftö inte haft någon nytta av sina utlägg i dessa avseenden. Vilseledandet ägde rum den 9 december 1986, när Slotte i faxet uppgav att vingården hade ett värde av minst 20 milj francs, och den 15 december 1986, när Gennitti fick lånen på 4 601 800 kr och 17,5 milj kr. Slotte vilseledde även muntligen Toftö genom att ange att vingården var värd 20 milj francs.

Den exekutiva auktionen den 14 juni 1988

I maj 1987 meddelade Max Slotte att det var nödvändigt att Toftö förvärvade den säkerhet i form av säljarrevers som Joseph Gennittis fångesman innehade på vingården, annars riskerade Toftö, enligt Slotte, att vingården skulle gå förlorad som säkerhet. Toftö överförde 6,2 milj francs till E&O, varefter säljarreversen förvärvades. AB Lady Ellen försattes i konkurs den 26 januari 1988, sedan det visat sig att Gennitti inte skött sina åtaganden mot Föreningsbanken. Toftö accepterade ett förslag från banken att köpa tillbaka Lady Ellen. Banken var villig att avstå från att göra gällande syskonen Johanssons borgensåtagande om Toftö tog över fartyget och lånen på 17,5 milj kr i banken. Slotte rådde familjen Johansson att godta förslaget och anförde därvid bl a att man hade fullgod säkerhet på 20 milj francs i vingården och att det inte fanns andra alternativ. På grund av krav från Oeno Var Brignoles mot SC lämnades vingården till exekutiv försäljning den 14 juni 1988. Lemans hade - som framgått - Toftös uppdrag att kontinuerligt bevaka Toftös rätt. Slotte rådde Toftö att ropa in fastigheten för att man inte skulle förlora sin säkerhet. Vid denna tidpunkt var Toftö innehavare av alla pantbrev i fastigheten. Rådet att ropa in vingården var i och för sig välgrundat. Slotte fick i uppdrag att genomföra förvärvet och var även närvarande på plats vid auktionen. Lemans eller E&O anlätade Christian Girard för uppgiften att ropa in vingården. Företrädarna för Toftö hade dessförinnan skrivit på en fullmakt för Girard, som i egenskap av advokat hade behörighet att agera vid auktionen. Girard ropade in fastigheten för 6,2 milj francs vid auktionen, som ägde rum inför domstolen i Toulon. Slotte ansåg att priset kunde erläggas genom kvittning, eftersom det endast var Toftö som hade inteckningar i fastigheten. Så skedde också. Toftö registrerades som ägare av fastigheten, som dock senare återvanns till SC:s konkursbo. Skälet till återvinningen var att Toftö ej

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

hade erlagt kontant betalning eller deponerat någon summa vid auktionen. Det hade räckt med att erlægga 1 milj francs för att förvärvet skulle ha varit skyddat.

Kvittning kan enligt fransk rätt endast ske om ett utdelningsförslag är fastställt. Om betalning hade erlagts, eller säkerhet ställts, hade fastigheten inte kunnat återvinnas och något bevakningsförfarande i SC:s konkurs hade då inte blivit aktuellt. Denna konsekvens framgår, om än inte omedelbart av ordalydelsen, av domarna 1992 från underrätten i Toulon och överrätten i Aix en Provence. Det bestrids inte att Toftö vid auktionen gjorde ett förvärv som senare registrerades men det kan inte vitsordas att det var ett giltigt förvärv.

Lemans försumlighet består i att Christian Girard inte erlade kontant betalning eller deponerade några medel vid auktionen. Med hänsyn till Joseph Gennittis betalningssvårigheter borde vidare Lemans eller E&O ha insett att det förelåg en överhängande risk för att SC skulle gå i konkurs. Lemans försumlighet i denna del har ensamt medfört skada med hela det i målet yrkade beloppet med undantag av det belopp om 100 000 francs som fastställdes som förlikningslikvid till Philippe de Pierrefeu. Vingården hade i september 1991 ett värde av 8 milj francs, vilket var det pris Donnfroy var villig att betala då. Ersättning yrkas med detta belopp, antingen som ersättning för att Toftö förlorade vingården eller som ersättning för att Toftö gick miste om möjligheten att försälja fastigheten för detta pris till Donnfroy. Försäljningen gick om intet till följd av de problem som uppstått kring återvinningen av fastigheten och risken att förlora den. Under 1991 pågick redan den process som initierats av Jean-Pierre Grossetti. Donnfroy drog sig ur till följd av den osäkerhet som rådde kring Toftös rätt till fastigheten. Köpeavtalet skulle ha skrivits under den 8 november 1991. Det av Crédit Agricole under 1989 beviljade lånet har inget med förlusten av vingården att göra. Fastighetsskatt har erlagts med 206 507 francs, vilket till följd av Lemans försummelser blivit en onyttig utgift. Ersättningen till Lemans och E&O i form av arvoden m m har blivit onyttig som en konsekvens av att Toftö förlorat vingården på grund av Lemans försummelser. Av ersättningen till Lemans utgörs 13 186 kr av ersättning till den amerikanske advokaten Sanford Jossen, som var inkopplad på efterforskningarna kring Frederik von Bodungen. Efter auktionen utförde Max Slotte ett mycket omfattande men onödigt arbete för att klarlägga omständigheterna kring von Bodungens överbud

efter auktionen. Den skadebringande handlingen ägde rum den 14 september 1988, tre månader efter auktionen, då betalning senast borde ha erlagts.

Anskaffandet av arrendator

I början av hösten 1988 föreslog Max Slotte att en arrendator borde anskaffas för att omgående söka få ordning på den bristfälligt skötta vinodlingen. Ingen av delägarna i familjen Johansson behärskade franska språket eller hade någon kunskap om hur man driver en vingård. Lemans fick således i uppdrag att arrendera ut fastigheten och förde genom E&O förhandlingar med bl a Philippe de Pierrefeu. Eftersom fastigheten enligt villkoren vid den exekutiva auktionen måste avyttras relativt snart var det angeläget att snabbt få vingården i gott skick och samtidigt att begränsa tiden för avtalet med arrendatorn. Upplåtelse tiden skulle vara högst ett år. Flera samtal förekom mellan Slotte och familjen Johansson sedan Pierrefeu tillträtt. Slotte uppgav att Pierrefeu hade skrivit på ett tidsbegränsat avtal, men familjen Johansson har trots flera påstötningar ännu inte fått se något undertecknat avtal. Pierrefeu tilläts av Slotte eller E&O att tillträda vingården den 15 december 1988, trots att han inte skrivit på något avtal. Vingården missköttes sedan av Pierrefeu och familjen Johansson fick köpa nya vinplantor för 98 000 francs. Dessa betalades dock av Pierrefeu, som på detta sätt kvittade sin skuld för arrendet, som var 100 000 francs. Makarna Gennitti lämnade vingården i januari 1989, då familjen Johansson fick fysiskt tillträde till egendomen. Genom E&O anställdes Pierre Trayon för att öva tillsyn över byggnaderna. Med anlitande av Christian Girard sades Pierrefeu upp under hösten 1989. Pierrefeu motsatte sig dock att lämna vingården. Han påstod att han enligt avtalet hade rätt att arrendera vingården under nio år och vände sig till domstol. Det visade sig att Pierrefeu nog hade godtagbara skäl för sin ståndpunkt. Under den följande processen träffade parterna i maj 1990 en förlikning som innebar att Pierrefeu lämnade vingården mot att han erhöll 100 000 francs. Toftö företrädde då av Girard. Toftö vet inte om Girard fått något betalt härför eller av vem. Toftö har inte ersatt Girard. Förlikningen träffades på inrådan av Slotte. Det vitsordas inte att de två domstolar som handlade Pierrefeus talan prövade frågan om det förelåg ett avtal mellan parterna.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

Lemans har varit **försumligt** genom att låta Philippe de Pierrefeu tillträda vingården utan att först tillse att ett giltigt ettårigt arrendeavtal hade undertecknats av parterna. Lemans försummelse i denna del har medfört skada för Toftö med 100 000 francs motsvarande förlikningslikviden till Pierrefeu och med uppskattade 100 000 kr för arvode till Lemans och till E&O för förhandlingarna med Pierrefeu. Utläggat har blivit onyttigt till följd av Lemans försummelser. Den skadebringande handlingen ägde rum den 15 december 1988 då Pierrefeu tillträdde vingården.

Bevakningsförfarandet i SC:s konkurs

SC försattes i konkurs den 11 maj 1989 på grund av obetalda skulder som, inklusive lönekraven från de tidigare anställda, uppgick till cirka 1,5 milj francs. Löntagarna hade förmånsrätt i vingården för sina fordringar oavsett vem som ägde den. Toftö hade kunnat bevaka sina fordringar i konkursen inom fyra månader från konkursen eller, i ett efterbevakningsförfarande, inom ett år eller senast den 11 maj 1990. Det framgår av ett fax den 23 november 1989 från Max Slotte till Toftö att Slotte hade kännedom om konkursen i vart fall under tiden för efterbevakning. Att Lemans då fortfarande hade ett uppdrag för Toftö framgår av Lemans kostnadsräkning för perioden och även av det förhållandet att Slotte då förde förhandlingar med Föreningsbanken för Toftö rörande ett säkerhetsavtal. Lemans hade fullmakt att företräda Toftö i alla avseenden. I anledning av faxet den 23 november fick Slotte uppdrag att agera för Toftös räkning. Slotte gav uppdraget vidare till Frank Benham. Det bestrids att Toftö anlitat Christian Girard i samband med konkursen.

Lemans **försumlighet** består i att Lemans och E&O inte, trots kännedom om konkursen, vidtog några åtgärder för att bevaka eller efterbevaka Toftös fordran i konkursen eller, om deras uppdrag upphört under bevakningstiden, för att upplysa Toftö om nödvändigheten att bevaka. Om Toftös fordran hade bevakats hade vingården ej återvunnits. Domarna 1992 från underrätten i Toulon och från överrätten i Aix en Provence innebär att Toftö förlorade sin rätt till och förmånsrätt i vingården. Familjen Johansson tvingades lämna vingården under våren 1992. Det vitsordas inte att Lemans och E&O:s uppdrag hade upphört den 11 maj 1990, som var den sista dagen för efterbevakning. Även om uppdraget skulle ha upphört under

bevakningstiden hade Lemans fortfarande en skyldighet att tillvarata sin f d klients intressen. Eventuella försummelser av Jean-Pierre Grossetti, som var den som drev frågan om återvinning, befriar inte Lemans och E&O från ansvar. Skadan till följd av nu aktuell försummelse inträffade den 11 maj 1990 och uppgår till hela det i målet yrkade beloppet.

Lemans invändning om preskription: Den av Lemans åberopade bestämmelsen i 18 kap 9 § HB är inte tillämplig om uppdraget varit av rättslig art. Detta gäller även om det funnits inslag av förvaltning i uppdraget. I detta fall har högst 5 - 10 % av E&O:s åtgärder varit av förvaltningskaraktär. Detta innebär att Rånas krav inte har preskriberats. I andra hand görs gällande att högst 10 % av kravet såvitt gäller arvode m m till E&O är preskriberat.

Lemans invändning om bristande talerätt: Överlåtelsen den 11 februari 1991 av 45 % av vingården till Skagenbolaget är civilrättsligt bindande mellan parterna i överlåtelsen. Den har också bokförts i det av familjen Johansson kontrollerade KB Björn Shipping. Enligt fransk rätt är ett avtal om köp giltigt om parterna är överens om sak och pris. Lagfartsfrågan saknar därför relevans. Att Skagenbolaget inte tog upp fastigheten i sin årsredovisning berodde troligen på att fastigheten inte ansågs ha något värde. Råna gör gällande att svensk rätt är tillämplig på överlåtelsen mellan KB Björn Shipping och Skagenbolaget. Även om fransk rätt skall tillämpas så är överlåtelsen ingen nullitet utan gällande mellan parterna. - Råna bestrider att överlåtelsen av skadeståndsanspråk mellan Skagenbolaget och Råna kan ha någon inverkan på giltigheten av överlåtelsen av fastighetsandelen mellan KB Björn Shipping och Skagenbolaget. Vid överlåtelsen till Råna var fastigheten inte längre i behåll. Överlåtelsen har inte med förhållanden i Frankrike att göra och fransk rätt är inte tillämplig på den. Under alla omständigheter har Råna inte en sådan ställning av tredje man att överlåtelsens giltighet påverkas därav.

LEMANS UTVECKLING AV TALAN

Det vitsordas att Toftö erlagt fastighetsskatt, förlikningslikvid till Philippe de Pierrefeu samt arvoden m m till Lemans och till E&O med angivna belopp. Lånet

till Joseph Gennitti vitsordas till angivet belopp. Det vitsordas även att Donnifroy i september 1991 var villig att betala 8 milj francs för vingården.

Lemans uppdrag avsåg ursprungligen endast att klara ut Lars-Erik Johanssons och Joseph Gennittis mellanhavanden med banken i Monte Carlo och att sälja Lady Ellen och att i samband därmed se till att familjen Johansson fick tillfredsställande säkerheter för ogulden köpeskilling och övriga utestående fordringar. Redan i början av november 1986 hade Lars Johansson, som var den som i realiteten fattade besluten i familjen Johansson, deklarerat att Lady Ellen skulle säljas. Priset sattes till drygt 22 milj kr. På toppen av detta belopp lades skulder enligt separata skuldebrev för ytterligare cirka 6 milj kr. Föreningsbanken finansierade Gennittis förvärv och fick som säkerhet inteckningar med bästa rätt i fartyget för totalt 27,5 milj kr. Familjen Johansson fick panträtt i andra hand i fartyget för 10,5 milj kr. För Johanssons gällde det därför att få andra säkerheter för utestående fordringar mot Gennitti och Lemans uppgift var att få fram bästa möjliga säkerheter.

Under perioden den 27 oktober 1986 - 8 augusti 1989 har Lemans anlitat E&O eller genom E&O tagit fram lokala notarier och domstolsadvokater för följande rättshandlingar, vid vilka Johanssons själva medverkat eller befullmäktigat franska notarier eller domstolsadvokater att företräda dem.

1. Lars-Erik Johanssons och Joseph Gennittis mellanhavanden med banken i Monte Carlo med anledning av att Gennitti ställt ut checkar utan täckning.
2. Uttagande av kollektiv inteckning i vingården den 11 december 1986 för 17 milj francs till säkerhet för Toftös fordran på ogulden köpeskilling och övriga fordringar mot Gennitti och dennes bolag. Vid detta tillfälle var Lars-Erik Johansson närvarande för egen del och som ombud för övriga partredare.
3. Utlösen av Gennittis fångesman, familjen Drouhin, den 10 juli 1987 för övertagande av dennes rätt ("privilège de vendeur"). Vid detta tillfälle var Per-Arne Johansson närvarande för egen del och som ombud för övriga partredare.
4. "Ex parte application" av Gennitti i februari 1988 sedan Johanssons i november 1987 genom E&O sagt upp lånen till Gennitti och inlett rättsligt förfarande mot Gennitti och dennes bolag i Sverige.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

5. Exekutiv auktion av vingården den 14 juni 1988 med efterföljande överbudsförfarande av Frederik von Bodungen med Christian Girard som befullmäktigat ombud för familjen Johansson.
6. Upplåtelseavtal genom Frank Benhams försorg med Philippe de Pierrefeu gällande vingårdsdelen och fikonträden på vingården.
7. Ett stort antal praktiska göromål gällande vingården som ombesörjts av E&O innefattande bl a vräkning av Gennitti, anställning av personer för skötsel av fastigheten och trädgården samt utfående av försäkringsersättning efter en skogsbrand under hösten 1989. E&O hade ett förvaltnings- och sysslomannaansvar beträffande vingården.
8. Förhandlingar förda av Dermot O'Sullivan i maj-juni 1989 för upptagande av lån om 2 milj francs hos Crédit Agricole.
9. Redovisning av "lagfartshandlingar" och slutredovisning av uppdraget den 8 augusti 1989 av Dermot O'Sullivan.

Frånsett vad som nyss angetts om praktiska göromål har E&O:s jurister anlåtats som ombud endast i tre fall, nämligen i förhandlingarna med banken i Monte Carlo med anledning av Joseph Gennittis checkar, för upplåtelseavtalet med Philippe de Pierrefeu och för förhandlingarna med Crédit Agricole. För samtliga övriga rättshandlingar inför notarie eller i domstol har någon av familjen Johansson uppträtt personligen för egen del och som ombud för övriga intressenter eller så har samtliga intressenter befullmäktigat en notarie eller Christian Girard att agera som deras ombud.

Lånet till Joseph Gennitti om 4 601 800 kr utgjordes av ett lån av KB Lars Johansson Shipping till Gennittis två bolag SC och Marine Offshore Ltd enligt skuldebrev den 15 december 1986. Det har inte något med försäljningen av Lady Ellen att göra. Lånet kom till vid ett besök i Skärhamn av Gennitti sedan denne lyckats intressera Lars Johansson för ett projekt som avsåg att bärga silvertackor ur vrak. Det var fråga om en privat försträckning som gavs en merkantil prägel. Säkerheten för lånet utgjordes av generell pantförskrivning i andra hand av aktierna i AB Lady Ellen och av vingården.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Familjen Johanssons första kontakt med Max Slotte i detta ärende togs av Lars Johansson den 27 oktober 1986. Det gällde då problemen med den obetalda charterhyran och de återbetalningskrav som banken i Monte Carlo ställde mot Lars-Erik Johansson för det han löst in checkar utan täckning. Slotte kontaktade E&O följande dag. Vid ett telefonsamtal som Slotte hade med Lars-Erik Johansson, som befann sig på Lady Ellen, framkom att Joseph Gennitti påstods ha köpt Domaine de la Tousque 1985 för 3 milj USD eller 18 milj francs. Lars-Erik Johansson hade således vid denna tidpunkt en uppfattning om vingårdens värde. Slotte förordade inför Lars Johansson att man skulle häva certepartiet på grund av Gennittis kontraktsbrott. Redan efter någon vecka hade emellertid Lars Johansson bestämt att Lady Ellen skulle säljas, eftersom det fanns en köption för Gennitti i certepartiet. Slotte utformade den skiss, som återopats av Råna, sannolikt efter ett möte med Gennitti i Skärhamn, för att visa hur denne tänkt sig affären. Upplägget förändrades dock, särskilt som den av Gennitti erbjudna säkerheten i aktier i SC inte ansågs ha något värde. På fråga från Slotte uppgav Lars Johansson att man undersökt Gennittis ekonomiska förhållanden genom en mäklarfirma i New York och att Gennitti fått positiva omdömen. Samma besked erhöll E&O, som på uppmaning av Slotte kontaktade sina bankförbindelser. Försäljningspriset för Lady Ellen, drygt 22 milj kr, låg betydligt över vad marknaden hade kunnat ge och på toppen av priset lade man certepartihyra till den 6 augusti 1987, 4 531 368 kr, som ännu inte var intjänad. Föreningsbankernas Bank finansierade affären med två lån på 771 604 dollar och 1 929 012 dollar. Från Västra Sveriges Föreningsbank infordrades en borgen på 5 milj kr och som motsäkerhet fick de fem partredarna gå i borgen för samma belopp pro rata enligt sina andelar i partrederiet.

I samband med förhandlingarna om försäljningen av Lady Ellen uppmanades Joseph Gennitti flera gånger att sända över ett värderingsintyg avseende Domaine de la Tousque. Det var på E&O:s inrådan som Johanssons krävde pantsäkerhet i vingården i stället för aktier i SC. På anmodan av banken och efter anvisning av Gennitti sände Max Slotte ett fax den 18 november 1986 till Gennittis dåvarande ombud i London och bad om ett värderingsintyg. Gennitti uppgav själv vid flera tillfällen i närvaro av Lars Johansson och Slotte, bl a vid ett möte den 4 december 1986 hos Föreningsbanken i Källekärr, att han förvärvat vingården för 11 milj

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

francs. För detta möte fick Slotte via Gennittis ombud i London ett intyg från bokföringsfirman Sogec daterat den 3 november 1986. I intyget angavs att en genomgång av vingårdens böcker givit vid handen att makarna Gennitti investerat 12 650 000 francs i egendomen och att ytterligare investeringar på 3,5 milj francs förestod. Förekomsten av detta intyg visar att Johanssons fått uppgifter om vad Gennitti investerat i vingården innan de slöt avtal om försäljning av Lady Ellen enligt Memorandum of Agreement daterat den 2 januari 1987. Den 1 december 1986 hade Slotte fått ett telex från E&O, vari angavs att priset vid Gennittis förvärv av vingården var 9 750 000 francs, varav 5,5 milj francs skulle erläggas kontant och 4 250 000 francs genom avbetalning vid tio tillfällen. Gennitti hade förvärvat vingården ett år tidigare. Slotte sände en kopia av telexet till Lars Johansson följande dag. Köpeskillningens storlek klargjordes även för Lars-Erik Johansson vid det notariella förfarandet den 11 december 1986.

Det var vid mötet den 4 december 1986 hos Föreningsbanken i Källekärr som Joseph Gennitti gick med på att låta inteckna vingården för 17 milj francs. Därefter följde förhandlingar i Frankrike mellan Johanssons och Gennittis notarier, där man enades om att det fanns utrymme för en inteckning på 17 milj francs med tredje bästa rätt. Vid förhandlingarna mellan Johanssons och Gennittis notarier hade det klargjorts vad egendomen inköpts för och vilka inteckningar som belastade egendomen. Lars-Erik Johansson var närvarande vid inteckningsförfarandet den 11 december 1986. Allt som sades översattes till engelska för honom av Frank Benham, enligt den franska lagens krav. Att egendomen då inte hade ett försäljningsvärde som motsvarade inteckningsbeloppet framgår av att Benham senare försökte få tilläggssäkerhet i vinlagret. Lånet till Gennitti på 4 601 800 kr beviljades av Johanssons den 15 december 1986, således efter inteckningsförfarandet den 11 december.

Det bestrids att Max Slotte i samband med att vingården intecknades för 17 milj francs skulle ha uppgett att vingården hade ett värde överstigande 20 milj francs. I det åberopade faxet den 9 december 1986 gav Slotte inte uttryck för någon personlig uppfattning utan han hänvisade till uppgifter från Joseph Gennittis notarie.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Charterverksamheten med Lady Ellen hade inte varit någon lönsam affär för familjen Johansson, varför det framstod som en ur affärsmässig synpunkt riktig idé att fartyget skulle säljas. Max Slottes uppdrag i detta hänseende innebar att arbeta fram ett säkerhetspaket som kunde tas i anspråk i händelse av kontraktsbrott från Joseph Gennittis sida. Den nämnda skissen utgjorde ett första utkast till lösning av säkerhetsfrågorna såsom Gennitti ville ha det. Lösningen blev till slut att Gennitti skulle bilda ett svenskt bolag, AB Lady Ellen, för förvärv av fartyget och att säljarna skulle få en inteckning i vingården för 17 milj francs med tredje bästa rätt och en inteckning i 1986 års vinskörd. Dessutom skulle säljarna erhålla andrahandspant för 10,5 milj kr i Föreningsbankens pantbrev i Lady Ellen för totalt 27,5 milj kr, som utgjorde säkerhet för Föreningsbankens fordran på AB Lady Ellen med sammanlagt 2 700 616 dollar. Obetalda hyror och Johanssons övriga krav på Gennitti skulle enligt försäljningsavtalet regleras separat.

Efter att Lars Johansson hade besökt vingården under första hälften av 1989 berättade han vid återkomsten för Max Slotte att en representant för Crédit Agricole för honom uppgett att vingården hade ett värde av minst 20 milj francs. Fastighetsmarknaden i Europa var då alltjämt i stigande men den knäcktes under 1991 till följd av spekulationer. När vingården under 1989/90 bjöds ut på den svenska marknaden var utgångsbudet 22 milj kr.

Under mars/april 1987 uppstod tvivel om huruvida Joseph Gennitti skulle kunna infria det första skuldebrevet av fem på totalt 16 273 955 kr. Gennitti accepterade i detta skede att Lady Ellen skulle säljas. Den 17 december 1987 sade Johanssons upp lånen till Gennitti med anlitande av officiell stämningsman i Toulon. Den 26 januari 1988 försattes AB Lady Ellen i konkurs.

Joseph Gennitti fullföljde inte heller sitt köpeavtal med familjen Drouhin, som inledde ett rättsligt förfarande i början av 1987 för att återta egendomen. För att rädda sin pantsäkerhet i egendomen råddes familjen Johansson att lösa ut Drouhin. Den 10 juni 1987 inställde sig Per-Arne Johansson inför advokaten Yvan Michel i Trans en Provence för egen del och som ombud för övriga intressenter i Toftö för

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

utlösen av Drouhins bolag ur rättsförhållandet med Gennittis bolag och för subrogation i förstnämnda bolags säljarprivilegium ("privilège de vendeur"). Johanssons var nu ensam ägare i vingården med säljarprivilegiet inskrivet med bästa rätt.

Sedan lånen till Joseph Gennitti sagts upp skulle det lån som Gennitti ursprungligen häftat för mot Drouhin, och som övertagits av Johanssons, efter uppsägning och ansökan tas upp i domstolen i Toulon. Gennitti försökte stoppa denna ansökan genom en s k ex parte ansökan med hänvisning till att process om samma sak pågick i Sverige. Den franska processen förklarades vilande i avvaktan på lagsökningsutslag eller dom i Sverige. Under första halvåret 1988 hade flera andra av SC:s fordringsägare gått med sina krav till domstol. På ansökan av Oeno Var Brignoles sattes vingården ut till exekutiv auktion, trots att Oeno Var inte kunde påräkna någon utdelning.

Christian Girard anlätades med stöd av en fullmakt utfärdad av familjen Johansson för inropet av vingården den 14 juni 1988. Max Slotte, som hade fullmakten med sig, var närvarande vid auktionen men hade inte någon egen funktion där. Familjen Johansson måste ha insett att E&O:s roll, såvitt gällde vingården, var att välja ut de notarier, myndighetspersoner och advokater som måste anlitas för rättshandlingarna och att E&O:s roll därvid inskränkte sig till att hjälpa dem med språket och en rad praktiska angelägenheter. E&O anlätade förutom Girard även skattejuristen Alain Coulot, som rådde Slotte att låta Johanssons ropa in fastigheten i egenskap av professionella fastighetshandlare, vilket skulle medföra lägre skatt på förvärvet. Johanssons förvärv av Domaine de la Tousque registrerades den 3 mars 1989 men "lagfartshandlingarna" expedierades inte förrän i slutet av juli 1989. Därmed var Johanssons förvärv av vingården avslutat.

De rättsliga komplikationerna hade dragit stora kostnader och familjen Johansson önskade därför avsluta E&O:s uppdrag. Efter uppmaning från Lars Johansson gav Max Slotte besked om detta i ett brev till E&O den 21 mars 1989. E&O:s faktura avseende andra halvåret 1988 hade den 16 mars 1989 översänts av Slotte till Johanssons. Denna faktura och Lemans faktura för första halvåret 1988 kom att stå

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

obetald till augusti 1989. Bägge fakturorna betalades någon dag efter den 8 augusti 1989, sedan Johanssons beviljats ett lån av Crédit Agricole. E&O:s slutredovisning lämnades den 8 augusti 1989 av Dermot O'Sullivan direkt till Lars-Erik Johansson på vingården. Redovisningen omfattade bl a utläggat för "lagfartshandlingarna", vilka mottagits av E&O den 27 juli 1989. Redovisningen bildar utgångspunkt för sysslomannapreskription enligt 18 kap 9 § HB.

Sedan Bertil Eklund, i egenskap av ombud för familjen Johansson, tillskrivit Christian Girard i juni 1991 svarade Girard den 6 augusti 1991. Girard anförde att konkursförvaltaren Jean-Pierre Grossetti begått fel i handläggningen och erbjöd sig att ta sig an ärendet för Johanssons räkning. Girard anvisade ett tillvägagångssätt för att minimera skadan. Enligt Girard borde Johanssons börja en process för att få preklusionseffekten av den underlåtna bevakningen hävd, något som dock enligt Girard var dömt att misslyckas, och därefter väcka talan mot Grossetti. Girard krävde dock förskott. Familjen Johanssons underlåtenhet att vidta åtgärder i anledning av Girards råd har lett till förlust som motsvarar värdet av vingården, något som inte kan leda till skadeståndsskyldighet för Lemans. Av professor Bergels rättsutlåtande i målet framgår att orsaken till att Johanssons inte kunde bevaka sin fordran i SC:s konkurs är att hänföra till Grossettis handlande, för vilket Lemans inte bär något ansvar. - Redan i ett brev den 10 september 1990 till Lars-Erik Johansson hade Max Slotte uppmanat Johanssons att se till att Girard tog sig an ärendet med löntagarnas krav på betalning ur vingården. Det hade räckt med att betala dessa löner om knappt 350 000 francs. De anställda var förutom Johanssons de enda som hade förmånsrätt i vingården.

Som anförts upphörde E&O:s mandat att ombesörja Johanssons angelägenheter i Frankrike genom beskedet i Max Slottes brev till E&O den 21 mars 1989. För E&O återstod dock att redovisa utfallet av förhandlingarna om lån med Crédit Agricole och redovisa lagfarten, när den expedierades. Lånet beviljades den 19 juni 1989. Under perioden januari-mars 1989 har E&O inte fakturerat Johanssons. En sista faktura utställdes den 28 juli 1989 och E&O redogjorde för sina sista åtgärder i brev till Slotte samma dag. Ärendet avslutades genom E&O:s redovisning till Lars-Erik

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Johansson den 8 augusti 1989. Den av E&O anlitate Pierre Trayons anställning gällde till november 1989. Därefter fick Johanssons själva svara för fastigheten.

I och med att E&O avpolletterats enligt brevet den 21 mars 1989 fanns det inte längre för Lemans någon kontinuerlig bevakning av vad som hände i Toulon-området. Johanssons hade från oktober 1989 direkt kontakt med Christian Girard såsom juridiskt ombud. Det framgår i ex av ett brev från Girard till Max Slotte den 5 mars 1990 att Girard konsulterades av Johanssons i oktober 1989 angående Philippe de Pierrefeu's arrende. Lemans har inte haft något uppdrag att anlita E&O för att tillvarata Johanssons intressen i Frankrike efter den 21 mars 1989 fränsett - som framgått - uppgiften att presentera åtkomsthandlingarna till vingården, att förhandla med Crédit Agricole och att avge slutredovisning. Fränsett åtgärder efter skogsbranden hösten 1989 har E&O inte efter den 8 augusti 1989 haft något uppdrag för Johanssons.

E&O fick aldrig något uppdrag att medverka vid försäljningen av vingården utan Johanssons slöt ett avtal med en fransk mäklare, Intermedia. Försäljningsförsöken i Sverige sköttes av Max Slotte genom annonsering i svensk press.

Även efter det att E&O:s uppdrag för Johanssons upphört hade Lemans fortlöpande kontakter med E&O i andra ärenden. Då Frank Benham i november 1989 fick veta att tidigare anställda på vingården hade gått till domstol med förmånsberättigade fordringar mot SC, vilket han fått veta genom Christian Girard och Alain Coulot, kontaktade han Lemans. Benham fick veta att Girard var inkopplad direkt och det fanns då ingen anledning för honom att vidta några åtgärder. Det bör noteras att Girard inte sänt några räkningar till E&O för detta uppdrag eller för sina uppdrag avseende tvisten med Philippe de Pierrefeu och frågorna kring konkursförfarandet. Samtliga räkningar från Girard dessförinnan har funnits med i E&O:s avräkningar. När Max Slotte kontaktade Johanssons i november 1989 var det inte fråga om någon återvinning av vingården. Varken Benham eller Slotte kände före denna tidpunkt till att SC försatts i konkurs tidigare under 1989.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

I ett fax den 23 november 1989 frågade Max Slotte Lars Johansson om han skulle be Frank Benham att närvara vid den domstolsförhandling som skulle äga rum den 7 december 1989 för behandling av de anställdas lönekrav. Lars Johansson bekräftade att Benham skulle närvara utan att tala om att man redan hade direktkontakt med Christian Girard. Det torde få anses att Girards mandat fortlöpt och bekräftats av Johanssons genom att man tog direkt kontakt med honom hösten 1989. I faxet till Lars Johansson angav Slotte att de anställdas anspråk på förmånsrätt i vingården "uppenbarligen är fel". Denna uppfattning kom ursprungligen från Alain Coulot, som avslutade ett brev till Benham den 3 november 1989 på följande sätt: "Jag förstår inte på vilken grund de anställdas lönefordringar skulle vara högt prioriterade på köpeskillingen." Eftersom vingården förvärvats på exekutiv auktion var det ett rimligt antagande av Slotte att fastigheten därefter inte kunde häfta för obetalda löner.

Familjen Johansson inställde sig inte i underrätten i den process som konkursförvaltaren i SC initierade för att få vingården tillbaka. Enligt professor Bergels rättsutlåtande var deras talan inte prekluderad när överrätten meddelade sin dom den 18 december 1992. Om Johanssons hade inställt sig i underrätten hade kanske de anställdas krav på betalning, som var obetydligt i förhållande till egendomens värde, kunnat regleras. Johanssons har, trots erbjudande från Girard under 1991 att ta sig an fallet och uppmaning från Max Slotte under 1990 att anlita Girard, inte lyft ett finger för att minska skadeverkningarna och hävda sin rätt. Johanssons hade även kunnat åberopa en rättskraftig dom från Stenungsunds tingsrätt på drygt 16 miljoner kr mot Gennitti och SC.

I fråga om avtalet med Philippe de Pierrefeu är följande att anföras. Hösten 1988 var läget på vingården prekärt. Joseph Gennitti bodde kvar i huvudbyggnaden men var fullständigt isolerad. Han kunde inte få någon att arbeta för sig och druvskörden var inte bärgad. Efter samtal med Johanssons beslöt man att begära in anbud för skötseln av vingården under 1989. Anbud inkom från bl a Pierrefeu, vars fastighet gränsade till vingården. Den 12 december 1988 sammanträffade Inga-Lena Johansson och Lars-Erik Johansson, som befann sig på vingården, med Frank Benham samt de två kvarvarande anbudsgivarna. Max Slotte deltog den 15

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

december vid ett möte i Skärhamn då Johanssons bestämde sig för de villkor som skulle gälla för en upplåtelse. Därefter antogs Pierrefeu som brukare av vingården. Det måste ha varit syskonen Johansson som tillät Pierrefeu att tillträda det område som avtalet gällde. Läget var som sagt prekärt och det var angeläget att snabbt få ordning på vinodlingen. Det är inte riktigt att det inte fanns ett skriftligt och undertecknat avtal med Pierrefeu. Avtalet kunde sägas upp efter ett år och det hade undertecknats av Pierrefeu. I februari 1989 tillställdes Johanssons en engelsk översättning av avtalet. Frank Benham sände avtalet till Pierrefeu i slutet av februari 1989. Den 15 mars fick Slotte av Benham veta att Pierrefeu undertecknat det. Pierrefeu låg emellertid och tjuvhöll på det trots att han tillträtt redan i december 1988. Avtalet var inte ett arrendeavtal utan ett upplåtelseavtal, "contrat de fermage", med karaktär av serviceavtal. Till följd av vingårdens dåliga skick måste nya vinplantor inköpas. Kostnaden härför beräknades till 98 000 francs. Det är därför inte så konstigt att förlikningen innebar att Johanssons betalade ett belopp om 100 000 francs. I processen som slutade med förlikning var det aldrig tal om att det inte förelåg ett bindande kontrakt mellan parterna. Den domstol som handlade ärendet först, Tribunal d'Instance i Toulon, använde uttryck som ger vid handen att domstolen utgick från att det förelåg ett avtal. Johanssons accepterade en förlikning på inrådan av Christian Girard. Inget tyder på att Pierrefeu vid en slutlig prövning skulle ha fått bifall till sin talan. Skälet för förlikningen var att man ville få ett snabbt slut på processen för att undvika svårigheter vid en försäljning av fastigheten.

LEMANS GRUNDER

Lemans har inte varit försumligt. Lemans svarar inte för försummelser som eventuellt skulle kunna läggas E&O eller i Frankrike anlitate notarier eller advokater till last. Det finns inte i svensk rätt någon regel om strikt ansvar eller principalansvar för ett självständigt ombud som anlitas i annat land.

Det bestrids att någon av E&O eller Christian Girard varit försumlig.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

Avd 1

DOM

2000-05-15

T2410-95

Lemans har ursprungligen anlitat E&O men detta förhållande har glidit över till att familjen Johansson direkt anlitat E&O.

Lemans har ej ansvar för de åtgärder som vidtagits av andra sedan de erhållit uppdrag direkt av Johanssons eller där Johanssons medverkat vid notariella transaktioner. Lemans svarar ej heller för vad Jean-Pierre Grossetti låtit komma sig till last.

Efter slutredovisningen av E&O den 8 augusti 1989 fick Johanssons själva avgöra hur de ville låta sig biträdas i Frankrike. På motsvarande sätt fick de bestämma i vilken utsträckning de ville ha biträde av Lemans i Sverige. Lemans bestrider att det skulle ha funnits en skyldighet för Lemans, på det sätt Råna gjort gällande, att i alla avseenden tillvarata familjen Johanssons intressen. Lemans uppdrag för Johanssons i Frankrike upphörde i och med att E&O slutredovisade i augusti 1989. E&O kunde ju inte därefter agera för Lemans räkning i frågor som rörde vingården. Under 1990 avsåg Lemans uppdrag för Johanssons angelägenheter i Sverige med undantag av hanteringen av försäkringsfrågan efter skogsbranden på fastigheten hösten 1989. Allmänt gäller enligt god advokatsed att en advokat har en skyldighet att agera när det dyker upp följdfrågor efter ett tidigare avslutat uppdrag.

Familjen Johansson har inte gjort något för att begränsa sin skada. Så hade man t ex kunnat tillmötesgå löntagarnas krav på betalning. Man borde även ha följt Christian Girards råd att väcka talan mot Jean-Pierre Grossetti. Även av detta skäl ansvarar Lemans inte för någon skada.

Det föreligger inte adekvat kausalitet mellan påstådda försummelser och åberopad skada; detta gäller även skada i form av påstått onyttiga utlägg för arvode m m. Vad särskilt gäller yrkandet om återbetalning av erlagda arvoden hävdar Lemans att en klient normalt har skyldighet att utge arvode även om viss försummelse kan läggas uppdragstagaren till last. I förevarande fall innebär detta att domstolen vid prövningen av Rånas talan har att göra en bedömning av vad som utgör skälig ersättning.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

Det vitsordas att E&O inte är en advokatbyrå och att Frank Benham inte är advokat. Det var en praktisk lösning att anlita E&O, som Lemans sedan länge haft kontakt med. Benham är en kvalificerad jurist, som bl a sysslat med fastighetsrätt. Det bestrids att anlitan­de eller förmedling av E&O innebar en försummelse.

I fråga om påstådda försummelser i de särskilt angivna fallen gör Lemans vidare gällande följande.

Försäljningen av Lady Ellen: I Lemans uppdrag ingick att arbeta fram ett säkerhetspaket sedan försäljningen hade beslutats. Det bestrids att Max Slotte vilseledde Johanssons om vad vingården var värd. Det åberopade faxet innehöll inte något uttalande av Slotte om värdet och det bestrids att han muntligen uttalat sig om värdet på det sätt Råna gjort gällande. Johanssons fick olika uppgifter om fastighetens värde som Slotte vidarebefordrat till dem. Johanssons kände även till vad Joseph Gennitti hade betalat för vingården. Slotte fick inte något uppdrag att värdera fastigheten och han har inte medverkat vid någon värdering. Johanssons blev upplysta om vilka inteckningar som belastade egendomen, även säljarreversen. Lemans bestrider riktigheten av Rånas argumentering rörande Toftös möjligheter till alternativt handlande för den händelse man inte vilseletts beträffande vingårdens värde. Lemans har inte någon uppfattning om vingårdens värde. Det måste emellertid ha varit högre 1986/87 än 1990/91. Beträffande påstådd skada invänds när det gäller lånet till Gennitti även att det inte hade något med försäljningen av Lady Ellen att göra. Lars Johansson övertalades av Gennitti att gå med på lånet.

Den exekutiva auktionen den 14 juni 1988: Lemans hade inte något uppdrag att biträda vid auktionen, men det fanns ett uppdrag för Max Slotte att samråda med Johanssons om åtgärder under auktionen. Lemans hade inte anlitat Christian Girard och svarar inte för dennes åtgärder. Girard arbetade på Johanssons uppdrag och kunde åberopa direkt fullmakt från Johanssons. Girard agerade inte försumligt. Det var korrekt att kvitta köpeskillingen mot utestående fordringar. Johanssons var oförhindrade att utnyttja sitt "privilège de vendeur" och förvärvet vid auktionen innebar att de gjorde ett laga fång. Vid denna tid fanns inte något krav från de tidigare anställda och SC hade ännu inte gått i konkurs. Det bestrids att det

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

föreligger kausalitet mellan inropet på auktionen och påstådd skada. Det var inte vingården utan köpeskillingen som återvanns genom domarna 1992. Domarna innebar att Johanssons förlorade sin förmånsrätt i köpeskillingen. Johanssons hade kunnat behålla vingården om Girard hade anmält Johanssons fordran i konkursen. Förmodligen har vingården återvunnits sedan Crédit Agricole krävt återbetalning av lånet på 2 milj francs. Anledningen till att det inte blev någon försäljning till Donnroy 1991 var förmodligen att köpehandlingarna aldrig blev underskrivna.

Anskaffandet av arrendator: Lemans hade i och för sig i uppdrag att biträda i frågan. Detta skedde genom E&O. Familjen Johansson bestämde vilket anbud som skulle accepteras och uppgift om detta vidarebefordrades till E&O av Max Slotte. Lemans gav inte Philippe de Pierrefeu tillstånd att tillträda vinodlingen, utan detta gjorde medlemmar av familjen Johansson, som befann sig på fastigheten. Det var nämligen angeläget att någon snabbt tog hand om skötseln av vingården. Pierrefeu skrev på ett ettårigt avtal som hade upprättats av Frank Benham. Johanssons gick med på en förlikning på inrådan av Christian Girard. Johanssons har inte lidit någon skada eftersom Pierrefeu betalade 98 000 francs som ersättning för vinplantorna. Något belopp kan inte vitsordas i fråga om det arvode som påstås belöpa sig på förhandlingarna med Pierrefeu.

Bevakningsförfarandet i SC:s konkurs: Först i november 1989 fick Max Slotte vetskap om konkursen. Det bestrids att Lemans hade en skyldighet att bevaka eller efterbevaka i konkursen. Lemans hade inte något sådant uppdrag och fick inte någon begäran att vidta åtgärder. Det bestrids även att Lemans hade en skyldighet att upplysa familjen Johansson om nödvändigheten av att bevaka. För övrigt måste familjen Johansson av egen erfarenhet ha varit väl insatt i reglerna om bevakning i konkurs. När Slotte fick kännedom om konkursen i november 1989 hade E&O inte längre något uppdrag för Johanssons, som dessutom sedan oktober 1989 hade direkt kontakt med Christian Girard. Efter avpollceteringen av E&O i mars 1989 krävde varje nytt uppdrag ett särskilt åtagande. Lemans kan inte vitsorda att familjen Johansson gått miste om vingården till följd av underlåten bevakning. Å andra sidan hade Johanssons kunnat behålla vingården om Girard hade bevakat deras fordran i konkursen.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

Lemans åberopar att **preskription** har inträtt enligt 18 kap 9 § HB i fråga om de åtgärder som E&O vidtagit med hänsyn till den slutredovisning som lämnades till familjen Johansson den 8 augusti 1989. Preskriptionen gäller för det ansvar som Lemans påstås ha för E&O:s handlande. Detta skall bedömas enligt svensk lag och är underkastat sysslomannapreskription. I E&O:s uppdrag ingick förvaltning av vingården och trädgården och fastigheten i övrigt. Där ingick även upptagande av lån. Hela E&O:s uppdrag är underkastat preskription enligt 18 kap 9 § HB.

Lemans gör även följande invändning beträffande **Rånas talerätt**: KB Björn Shipping överlät ^{feb} 1991 45 % av fastigheten till Skagenbolaget. I Skagenbolagets balansräkning per den 31 december 1991 finns inte ett spår av denna tillgång eller att likvid erlagts med 1 611 426 kr. Samma förhållande råder i balansräkningen per den 31 december 1992. Förvaltaren i KB Björn Shippings konkurs tycks ha varit helt ovetande om substansen bakom denna transaktion, som skulle ha kunnat bli föremål för återvinning. Det är således inte visat att en överlåtelse till Skagenbolaget ägt rum. - Partredarna hade kollektiv lagfart på fastigheten, vilket innebär att KB Björn Shipping inte hade någon specificerad ideell andel att överlåta. Ifrågavarande överlåtelse, som gäller fast egendom, skall bedömas enligt fransk rätt. Enligt fransk rätt är den ogiltig på grund av två formfel. Dels kan inte en del av en samägd fastighet överlåtas när lagfarten är kollektiv, dels har formella regler om fastighetsförvärv inte följts eftersom affären inte har handlagts av fransk notarie. Det innebär att det inte funnits något skadeståndsanspråk att överlåta från Skagenbolaget till Råna. Även om det kan göras gällande att överlåtelserna är giltiga mellan KB Björn Shipping och Skagenbolaget blir den enligt fransk rätt ogiltig när den åberopas i förhållande till tredje man. Råna är enligt fransk rätt att se som tredje man, vilket innebär att Skagenbolagets förvärv av rättstitel blir ogiltigt när den överlåtes till Råna. Mot bakgrund av det anförda skall Rånas talan i målet ogillas till 45 %.

När det gäller **ränta** vitsordas det att Lemans erhållit de två handlingar som Råna åberopat. Innehållet i handlingarna uppfyller dock inte kravet på utredning som gäller enligt 4 § 2 st räntelagen.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

DOMSKÄL

Förhör under sanningsförsäkran har på båda parter begäran ägt rum med Max Slotte och på Rånas begäran med Lars-Erik Johansson. På Rånas begäran har syskonen Anna-Brita Edström, Inga-Lena Johansson och Per-Arne Johansson samt advokaten Annika Arvidsson, Paris, hörts som vittnen. Vittnesförhör har vidare på båda parter begäran hållits med Christian Girard och Frank Benham och på Lemans begäran med Dermot O'Sullivan och med Jean-Louis Bergel, professor i juridik vid universitetet i Aix-Marseille.

Omfattande skriftlig bevisning har åberopats, bl a rättsutlåtanden av Annika Arvidsson, Frank Benham och Jean-Louis Bergel.

En naturlig utgångspunkt för tingsrättens prövning av käromålet är att ta ställning till om de åtgärder eller brist på åtgärder som åberopats som försummelser av Råna verkligen bör anses utgöra sådana försummelser. Det blir därvid inte i första hand en fråga om att ta ställning till vem som haft Toftös uppdrag utan en prövning som avser frågan om det föreligger en försummelse. Indirekt kan dock tingsrätten då även ha att bedöma vem som är att anse som uppdragsgivare och uppdragstagare.

Försäljningen av Lady Ellen

Av utredningen framgår att försäljningen av Lady Ellen bestämdes på ett relativt tidigt stadium innan frågan om vilken säkerhet som Joseph Gennitti kunde erbjuda ännu hade bedömts mer ingående av Toftös delägare. Det saknas anledning att ifrågasätta att det var Lars Johansson som hade det bestämmande inflytandet vid beslutet att sälja fartyget till Joseph Gennitti. Det bör i sammanhanget konstateras att försäljningen inte var något som Max Slotte drev fram. Han synes tvärtom, när han till en början blev kontaktad angående betalningen av charterhyran, ha avrått från fortsatt uthyrning av Lady Ellen till Gennitti. På säljarsidan fanns inom familjen Johansson en betydande erfarenhet av sjöfart och affärsverksamhet. Trots att Gennitti inte betalat avtalad hyra för fartyget - erlagd betalning hade ju skett med

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

checkar utan täckning - valde ägarna av Lady Ellen att sälja fartyget till denne. Försäljningen måste således redan från början ha inneburit ett visst mått av medvetet risktagande. Detta vinner även stöd av omständigheterna kring det i anslutning till försäljningen beviljade lånet till Gennitti på drygt 4,6 milj kr. Utredningen ger inte anledning att ifrågasätta de uppgifter som Lemans lämnat om bakgrunden till lånet och syftet med det.

I Max Slottes uppdrag ingick att sammanställa säkerheter som skulle kunna accepteras av Joseph Gennittis finansiärer och av säljarna. Gennitti gick med på att lämna inteckningar i vingården som säkerhet för lånet på drygt 4,6 milj kr och för partredarnas borgensåtagande. Råna har inte gjort gällande att Slotte hade ett särskilt uppdrag att värdera vingården. Hans uppgift var att - i enlighet med det allmänna uppdraget att ordna fullgoda säkerheter - sammanställa och vidarebefordra uppgifter om vingården som kunde vara av betydelse för bedömningen av dess värde som säkerhet.

Innan delägarna i Toftö och Joseph Gennitti i slutet av 1986 hade enats om villkoren för försäljningen av Lady Ellen hade Max Slotte från en av Gennittis företrädare erhållit ett intyg från en fransk bokföringsbyrå med uppgift om vilka investeringar som gjorts på vingården och vad som planerades i den vägen. Säljarna hade även fått uppgift om hur mycket Gennitti ungefär ett år tidigare hade betalat för vingården. De hade vidare fått uppgift om vilka inteckningar som belastade fastigheten. Lars-Erik Johansson har vitsordat att man på säljarsidan var medveten om att Gennittis fångesman - Drouhin - hade inteckning med bästa rätt.

Säljarna av Lady Ellen fick den 11 december 1986 inteckning i vingården för 17 milj francs med tredje bästa rätt inom 21,8 milj francs. Det som särskilt lagts Max Slotte till last är att han i ett fax den 9 december 1986 skall ha uttalat att vingården hade ett värde av 20 milj francs. Det åberopade faxet kan dock inte anses ge uttryck för Slottes egen uppfattning om vingårdens värde utan återger vad andra kommit fram till i fråga om värdet. Ordalagen i faxet kan inte heller ges den entydiga tolkning som Råna hävdar, eftersom det anges att värdet var 16 milj francs jämte inteckning för 4,8 milj francs för obetald köpskilling.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

Inte någon av parterna har angett någon bestämd uppfattning om vingårdens "rätta" värde 1986. Redan denna omständighet skulle kunna tas till intäkt för att det inte förekom något vilseledande. Oavsett detta är det inte visat att Max Slotte genom uppgifterna i faxet på ett sådant sätt uttryckte en egen mening om vingårdens värde att han skall anses ha vilselett säljarna. Det är inte heller visat att han muntligen uttalade att vingården hade ett värde av 20 milj francs. Per-Arne Johanssons uppgifter i sitt vittnesmål om att så skulle ha skett förändrar inte denna bedömning.

Max Slotte hade inte i uppdrag att värdera vingården. Med hänsyn härtill och till förhållandena i övrigt kan han inte heller anses ha haft en skyldighet att närmare förvissa sig om värdet.

Säljarna var medvetna om att Gennittis fångesman hade en inteckning i vingården med bättre rätt än den som skulle beviljas till deras förmån. De måste således även ha varit medvetna om att Drouhin, vid bristande betalning, skulle kunna utnyttja denna förmånsrätt.

Tingsrättens slutsats av det anförda är att det inte är visat att Max Slotte varit försumlig i de av Råna angivna avseendena.

Anskaffandet av arrendator

Philippe de Pierrefeu tillträdde den 15 december 1988 som arrendator eller som brukare av den del av fastigheten där den egentliga vingården var belägen. Tillträdet skedde i omedelbar anslutning till att familjen Johansson bestämde sig för de villkor som skulle gälla för upplåtelsen. Det synes vara ostridigt mellan parterna att vingården vid denna tid var i ett mycket eftersatt skick och att det var angeläget att den omgående togs om hand av någon med erfarenhet av vinodling.

Av utredningen framgår att Philippe de Pierrefeu inte hade undertecknat något skriftligt avtal innan han fick tillträde till vingården. De närmare omständigheterna när Pierrefeu tillträdde vingården har dock inte klarlagts. Det måste emellertid antas

att ett muntligt avtal ingåtts mellan E&O som företrädare för Toftö och Pierrefeu. Under alla omständigheter är det inte visat att någon hos Lemans eller E&O tillät Pierrefeu att tillträda vingården i strid med Toftös intressen. Därvid skall särskilt beaktas att Råna inte genom utredning om fransk rätt visat att Toftö som ägare av fastigheten hamnade i ett sämre juridiskt läge till följd av att Pierrefeu kunde börja bruka vingården innan han undertecknat ett skriftligt avtal.

På grund av det anförda är det inte visat att Max Slotte varit försumlig i nu behandlat avseende.

Den exekutiva auktionen den 14 juni 1988 och bevakningsförfarandet i SC:s konkurs

Dessa två frågor behandlas lämpligen tillsammans.

Råna har i fråga om den exekutiva auktionen gjort gällande att det var försumligt att inte någon del av köpeskillingen erlades kontant vid auktionen och att försummelsen skall bedömas mot bakgrund av att det förelåg en överhängande risk för att SC senare skulle gå i konkurs. Enligt Råna måste de som agerade för Toftö vid auktionen ha varit medvetna om denna risk. När det gäller frågan om bevakning i SC:s konkurs har Råna hävdatt att det var försumligt att inte bevaka Toftös fordran eller upplysa familjen Johansson om nödvändigheten av bevakning.

Av utredningen framgår att Christian Girard hade anlåtats av E&O för att för Toftös räkning ropa in fastigheten vid den auktion som handlades vid Tribunal de Grande Instance i Toulon. Anledningen till att Girard hade fått uppdraget var bl a kravet på att en köpare vid en exekutiv auktion skall företrädas av advokat. Girard hade erhållit nödvändig fullmakt av familjen Johansson. Vid auktionen var även Max Slotte, Frank Benham och Alain Coulot närvarande. Enligt vad Slotte uppgett torde han ha förmedlat instruktioner till Girard om vilket pris som familjen Johansson var beredd att betala för fastigheten. Det är däremot oklart vem som bestämde att köpeskillingen inte skulle erläggas kontant - ens till någon del - och att Toftö skulle åberopa kvittning av köpeskillingen mot den fordran man hade på SC, en fordran

som dessutom var intecknad i fastigheten och förenad med förmånsrätt på grund av "privilège de vendeur".

Enligt Christian Girard var det en naturlig åtgärd att kvitta i den föreliggande situationen, som utmärktes av att Toftö var ende intressent som hade fordran med förmånsrätt i vingården och att fordringens storlek översteg köpeskillingen. Även Jean-Louis Bergel har uttalat att det var möjligt att kvitta köpeskillingen vid auktionen. Annika Arvidsson däremot har uppgett att de som agerade för Toftö vid auktionen borde ha förvissat sig om att Toftö hade en kvittningsskild fordran och att de således borde ha uppmärksammat vilka förutsättningar som gällde för kvittning, särskilt som fastigheten ropades in i syfte att verkställa kvittning. Enligt Annika Arvidsson var detta särskilt viktigt med hänsyn till att gäldenären SC måste anses ha varit på obestånd vid auktionen. Att SC då var på obestånd framgår enligt Annika Arvidsson även av att tidpunkten för betalningsinställelse senare fastställdes till den 11 november 1987.

Enligt tingsrätten måste det beaktas att Toftö vid tiden för auktionen var ende fordringsägare med förmånsrätt inskriven i egendomen. Övriga fordringsägares krav gällde dessutom mer begränsade belopp. Det är inte klarlagt huruvida de tidigare anställda på vingården redan vid denna tidpunkt framställt krav med åberopande av förmånsrätt i egendomen. Det måste emellertid ha stått klart för dem som deltog vid auktionen att SC:s ekonomiska ställning var dålig. I sammanhanget kan dock nämnas att Joseph Gennitti enligt Christian Girard var en dålig betalare, som ogärna gjorde rätt för sig frivilligt. Omständigheterna vid tiden för auktionen var enligt tingsrätten inte sådana att det fanns anledning att ifrågasätta giltigheten av Toftös fordran på SC. Att fordringen till följd av SC:s senare inträffade konkurs skulle komma att ifrågasättas bör inte ges någon avgörande betydelse för bedömningen av lämpligheten att kvitta. Övervägande skäl talar därför för att det inte var försumligt att kvitta köpeskillingen i stället för att erlagga den kontant.

Tingsrätten övergår härfter till att pröva om försummelse förekom i samband med den uteblivna bevakningen i SC:s konkurs.

Av utredningen framgår att Lemans genom Max Slotte under såväl 1989 som 1990 vid ett betydande antal tillfällen tog befattning med angelägenheter som rörde Domaine de la Tousque och Lady Ellen. Slottes åtgärder hade sådan inriktning och omfattning att det får anses att Lemans fortfarande hade familjen Johanssons uppdrag att lämna juridiskt biträde i de frågor som rörde vingården och fartyget under den tid som gällde för bevakning och efterbevakning i SC:s konkurs. Den omständigheten att Slotte genast efter faxet från Frank Benham den 23 november 1989 kontaktade familjen Johansson för att få instruktioner ger ytterligare stöd för denna slutsats.

Av utredningen framgår vidare att det i förfarandet efter en exekutiv auktion i Frankrike ingår att köpeskillingen skall fördelas mellan intressenterna genom upprättandet av ett utdelningsförslag. Förfarandet benämns "procedure d'ordre" och handhas av auktionsdomstolen. I anledning av den exekutiva auktionen i juni 1988 upprättades ett preliminärt utdelningsförslag den 4 oktober 1990. Efter överklagande prövades frågan om fördelningen av köpeskillingen av Tribunal de Grande Instance i Toulon i dom den 30 januari 1992 och därefter av Cour d'Appel i Aix en Provence i dom den 18 december 1992.

Såvitt framkommit var Christian Girard aktiv till slutet av 1991 i den del av förfarandet som gällde upprättande av utdelningsförslag. Anledningen härtill synes ha varit hans tidigare uppdrag att ropa in fastigheten vid auktionen. Tingsrätten konstaterar att det inte klarlagts i målet vilka åtgärder som vidtogs i förfarandet för fördelning av köpeskillingen efter auktionen under 1988 och under det första halvåret 1989. Under våren 1989 hade emellertid Toftös förvärv av fastigheten registrerats genom en motsvarighet till lagfart. Det därpå följande händelseförloppet belyses delvis av den i målet åberopade skriftväxlingen under oktober och november 1989 mellan Frank Benham, Alain Coulot och Girard.

Skriftväxlingen mellan de tre franska juristerna rörde främst det förhållandet att de som varit anställda på vingården när den ägdes av SC vid domstolsprövning i november 1988 hade fått bifall till sina krav på utfående av obetald lön om cirka 344 000 francs och att de till domstolen hade anmält att de gjorde sina löneanspråk

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

gällande i köpeskillingen efter auktionen. Löntagarna gjorde anspråk på att i förmånsrättshänseende vara prioriterade framför Toftö på grund av särskilda bestämmelser om "super privileg". I ett brev den 13 oktober 1989 från Christian Girard till Alain Coulot nämnde Girard att löntagarnas krav skulle innebära att köparna av fastigheten skulle betala lönefordringarna utan hänsyn till den kvittning som ägt rum i fråga om köpeskillingen. Girard bad Coulot att studera frågan och hemställde vidare om instruktioner inför en domstolsförhandling som skulle äga rum den 7 december 1989, vid vilken frågan skulle behandlas. I ett brev den 3 november 1989 vände sig Coulot till Frank Benham. Coulot nämnde att SC föreföll ha blivit försatt i konkurs. Coulot uppgav att frågan om löntagarnas förmånsrätt torde bero av tidpunkten för konkursbeslutet; om beslutet hade inträffat efter auktionen skulle det innebära att fastigheten inte längre var SC:s egendom. Coulot sade sig vidare inte förstå på vilken grund löntagarnas fordringar skulle vara förenade med förmånsrätt i köpeskillingen men även att frågan var komplicerad. I ett brev den 27 november 1989 till Girard frågade Benham efter tidpunkten för konkursen. Benham ifrågasatte om de anställda kunde göra anspråk på förmånsrätt i egendom som bytt ägare den 14 juni 1988, d v s dagen för auktionen. Benham bad Girard att informera honom efter förhandlingen den 7 december. Den 30 november 1989 besvarade Girard Benhams brev. Girard angav att löntagarna hade ett "super privileg", som kunde komma att omfatta köpeskillingen. Enligt Girard var det lämpligt att hävda att köpeskillingen kvittats mot Toftös fordran eller att det förelåg "confusion" mellan köpeskillning och fordran med följd att förmånsrätten för de anställda inte skulle kunna göras gällande. Girard avsåg att inhämta Coulots uppfattning i frågan.

Det framgår av den nu återgivna skriftväxlingen att Frank Benham inte tidigare kände till att SC försatts i konkurs. Den 23 november 1989 sände Benham ett fax till Max Slotte där han underrättade denne om löntagarnas anspråk på att få del av köpeskillingen. Benham erbjöd sig att vara närvarande vid domstolsförhandlingen den 7 december 1989 och redovisade olika invändningar som skulle kunna framföras mot anspråken. En av dessa invändningar gick ut på att vingården hade bytt ägare innan SC försattes i konkurs, vilket enligt Benham innebar att krav inte kunde framställas mot de nya ägarna.

Det framgår vidare av utredningen att Max Slotte samma dag som han mottog Frank Benhams meddelande sände ett fax till familjen Johansson, varvid han redovisade de krav på betalning som löntagarna framställt. Slotte angav att deras anspråk på förmånsrätt i vingården "uppenbarligen" var felaktigt. Slotte ville emellertid ha en bekräftelse på att Benham skulle få bemöta yrkandena i domstol; annars riskerade man en tredskodom på 344 159 francs.

Av intresse i det åberopade materialet är även ett brev den 10 september 1990 från Max Slotte till Toftö. I brevet redogjorde Slotte för den pågående processen om de tidigare anställdas lönekrav. Slotte anförde att det var "synnerligen osäkert" om löntagarna kunde göra gällande en förmånsrätt, ett privilegium, i köpeskillingen, eftersom denna, enligt Slotte, på grund av kvittningen var lika med noll. Slotte rådde Toftö att i vart fall låta Girard ta sig an ärendet och angav att kraven kunde göras gällande även mot en ny förvärvare.

Max Slotte, Christian Girard och Frank Benham har vid tingsrätten lämnat vissa uppgifter om vad som förekom i anslutning till löntagarnas krav på förmånsrätt i köpeskillingen hösten 1989. Av dessa uppgifter antecknar tingsrätten följande.

Max Slotte: Han hade inte någon inblick i korrespondensen mellan Christian Girard, Frank Benham och Alain Coulot. När han fick Benhams fax den 23 november 1989 slog han larm till Johanssons, som besvarade hans fax genom att bekräfta att Benham skulle vara närvarande vid domstolsförhandlingen den 7 december. Han vidarebefordrade detta till Benham genom ett telefonsamtal, men han vet inte vad som sedan hände förutom att Benham kontaktade Girard. I och för sig hade han en skyldighet att kontrollera att Benham - såsom Lemans platsombud - utförde det uppdrag han erhållit. Det framkom emellertid genom Benham att Girard - som var advokat - redan var inkopplad på ärendet. Girard hade dessutom hand om tvisten med Philippe de Pierrefeu och mot denna bakgrund ansåg Slotte att han inte hade anledning att följa upp hur Benham agerade. - Det var först genom Benhams fax i november 1989 som han fick kännedom om att SC gått i konkurs. Eftersom konkursen inte gällde vingården fanns det inte anledning att rekommendera Toftö

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

att bevaka sin fordran i konkursen. Om konkursen hade berört vingården hade det funnits anledning till oro. Det är riktigt att han inte upplyste Toftö om konkursens konsekvenser. I november 1989 var den akuta frågan de tidigare anställdas lönekrav. Den frågan fick sin lösning sedan det visat sig att familjen Johansson redan hade direkt kontakt med Girard. Varken Lemans eller E&O hade anlitat Girard för hans handläggning av tvisten med Pierrefeu, vräkningen av en familj på vingården eller domstolsprövningen av utdelningsförslaget.

Christian Girard: I början av 1989 publicerades domstolens dom efter auktionen den 14 juni 1988. Han redovisade domen och utdrag ur fastighetsboken för Alain Coulot. I hans uppdrag ingick härefter frågan om fördelningen av köpeskillingen efter auktionen. Även denna fråga handlade av domstolen i Toulon. Därvid tillstötte problemet med de tidigare anställdas krav på förmånsrätt för sina obetalda löner. Han vände sig till Coulot i frågan i början av oktober 1989. Den 31 oktober 1989 kontaktade han även familjen Johansson och blev därvid ombedd att kontakta en kvinna vid namn Christina Samuelsson i Skärhamn, som han för övrigt hade träffat på vingården. Han kontaktade Christina Samuelsson, som talade både engelska och franska, genom brev eller fax, och informerade om svårigheterna kring lönekraven. Familjen Johansson och deras rådgivare ville inte tillmötesgå lönekraven, med hänvisning till att man betalat genom att kvitta, trots att han rådde dem att betala.

Frank Benham: Hösten 1989 tog Christian Girard kontakt med Alain Coulot, som E&O brukar anlita för skattejuridiska frågor, angående de tidigare anställdas lönekrav. Coulot varnade genast Benham och Benham varnade Max Slotte. Benham hade då av Girard även fått veta att SC försatts i konkurs. Den 23 november 1989 sände han ett fax till Slotte i saken. Han upptäckte att Girard arbetade direkt för familjen Johansson i två rättssaker, dels frågan om vräkning av en arabisk familj på vingården, dels tvisten med Philippe de Pierrefeu. Det är mycket möjligt att han diskuterade med Slotte vem som skulle företräda familjen Johansson inför domstolen. Problemet var att Girard hade anlåtats direkt av familjen Johansson för att hantera frågor som E&O inte hade någon kännedom om. E&O hade tidigare varit en länk mellan familjen Johansson och rättssystemet i Frankrike. När

Johanssons efter sommaren 1989 direkt instruerade Girard fanns det inte längre behov av att E&O fanns med i bilden. Han kommer inte ihåg om Slotte gav honom klartecken att agera.

Utredningen ger inte anledning att ifrågasätta Max Slottes uppgift att han fick kännedom om SC:s konkurs först genom Frank Benhams fax den 23 november 1989. Som framgått av den redovisade skriftväxlingen mellan Christian Girard, Alain Coulot och Benham var det emellertid inte det faktum att SC gått i konkurs som tilldrog sig deras intresse utan löntagarnas krav på förmånsrätt i köpeskillingen. Det har inte framkommit att de franska juristerna betraktade den inträffade konkursen som något annat än en omständighet som kunde påverka löntagarnas anspråk på förmånsrätt. Frågan om Toftö borde bevaka sin fordran i konkursen synes inte ha varit aktuell för dem och någon propå i den riktningen tycks inte heller ha framförts till Slotte eller, för den delen, till familjen Johansson. Slotte vidtalade Benham att bevaka domstolsförhandlingen den 7 december 1989, då löntagarnas krav skulle behandlas. Av Benhams och Slottes uppgifter inför tingsrätten framgår att inte någon av dem följde upp vad som hände vid förhandlingen med hänvisning till att Girard redan var inkopplad för familjen Johanssons räkning. Oavsett det berättigade i denna ståndpunkt följer av det anförda att varken Girard eller Benham fick något uppdrag av Slotte att agera för familjen Johanssons räkning i konkursen.

Enligt domarna 1992 ledde underlåtenheten att bevaka Toftös fordran i SC:s konkurs till att fordringen förlorade sin giltighet och att kvittningen av köpeskillingen underkändes. Domarna innebar inte att Toftö gick miste om fastigheten till följd av återvinning eller liknande. De innebar dock att Toftö ålades att betala köpeskillingen till SC:s fordringsägare och till konkursförvaltaren. Det kan således konstateras att Toftö borde ha bevakat sin fordran i konkursen för att kunna åberopa att köpeskillingen erlagts genom kvittning. Möjligheten att bevaka stod öppen till maj 1990.

Råna har som försummelse åberopat att Max Slotte borde ha bevakat i konkursen eller upplyst familjen Johansson om att bevakning borde ske. Frågan om bevakning i SC:s konkurs hade i princip inte något med domstolsbehandlingen av

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

DOM
2000-05-15

T2410-95

utdelningsförslaget att göra. Eftersom konsekvensen av den uteblivna bevakningen blev att kvittningen underkändes uppkommer emellertid frågan om Slotte borde ha reagerat på uppgiften om den inträffade konkursen. Slotte har uppgett att han inte oroades av uppgiften om att SC försatts i konkurs eftersom den exekutiva auktionen vunnit laga kraft och förvärvet hade registrerats; Toftö hade fått "lagfart" på fastigheten. Det är således tydligt att han inte såg någon koppling mellan frågan om löntagarnas anspråk på köpeskillingen och konkursen. Enligt svensk rätt skulle ett förvärv vid en exekutiv auktion från en person som senare försätts i konkurs i allmänhet inte ifrågasättas med anledning av konkursen. När det gäller kvittning i konkurs framgår av 5 kap 17 § konkurslagen att kvittning inte förutsätter bevakning i konkursen. Med utgångspunkt i svenska förhållanden hade Slotte således inte anledning att gå vidare med någon bevakningsåtgärd. Konkursen hade emellertid inträffat i Frankrike och Slotte hade därför att utgå från att franska bestämmelser om konkurs skulle tillämpas. I detta sammanhang är det av betydelse att inte någon av de tre franska juristerna inbördes eller med Slotte närmare berörde vad konkursen kunde komma att innebära. Trots att de franska juristerna måste ha varit tämligen väl insatta i förhållandena kring Toftös förvärv av vingården fann de således inte anledning att särskilt ta upp frågan om konkursen föranledde någon särskild åtgärd, såsom t ex bevakning.

Domstolarna i Toulon och Aix en Provence fann således att Toftö till följd av underlåten bevakning i konkursen inte kunde kvitta köpeskillingen vid auktionen. Utredningen i målet kan inte sägas ge underlag för en helt bestämd ståndpunkt i frågan huruvida denna slutsats framstår som mer eller mindre naturlig för franska jurister. Av Jean-Louis Bergels rättsutlåtande, som bl a berör kvittningsfrågan, framgår inte att domstolarnas resonemang på denna punkt framstår som anmärkningsvärt. Mot bakgrund av vad som tidigare redovisats om Alain Coulots, Frank Benhams och Christian Girards överväganden rörande löntagarnas krav på förmånsrätt i köpeskillingen kan det knappast antas att Max Slotte, om han frågat dem till råds, hade fått besked om att bevakning i den aktuella situationen var nödvändig. Det kan inte krävas att Slotte skulle ha vänt sig till andra jurister i Frankrike än dem han tidigare samarbetat med.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT

DOM

T2410-95

Avd 1

2000-05-15

Att omständigheterna kring utdelningsförslaget och konkursen måhända kan ha varit svåra att bedöma belyses även av det förhållandet att Råna under en stor del av denna rättegång synes ha feltolkat domarna från 1992. Först i ett sent skede har Råna ändrat uppfattning om domarnas innebörd genom att inte längre hävda att vingården återvanns på grund av underlåten bevakning.

Sammanfattningsvis bör Max Slottes agerande med anledning av att SC försatts i konkurs ses mot följande bakgrund. Toftö hade genom det så långt man då visste helt lagenliga förfarandet vid auktionen kvittat sin fordran på SC mot köpeskillingen för vingården och hade därigenom erhållit "lagfart" på vingården. Konkursen hade inträffat först därefter. Konkursförvaltaren hade inte underrättat Toftö om konkursen och om nödvändigheten att i konkursen bevaka den redan bortkvittade fordringen. Slotte hade fått besked om att Christian Girard var inkopplad på ärendet och Slotte fick varken av denne eller på något annat sätt indikationer om att konkursen skulle kunna påverka det redan "lagfarna" förvärvet av vingården.

Mot denna bakgrund kommer tingsrätten vid en samlad bedömning fram till att Max Slotte inte kan anses ha visat försumlighet genom att inte vidtaga någon åtgärd för bevakning av Toftös fordran i SC:s konkurs.

Råna har inte visat fog för påståendet om försummelse genom att Lemans anlätade eller förmedlade E&O:s tjänster.

Vid nu angiven bedömning saknar tingsrätten anledning att pröva andra av Lemans framförda invändningar.

Tingsrätten finner således att Råna inte styrkt sin talan. Käromålet skall därför ogillas och Lemans tillerkännas full ersättning för sina rättegångskostnader.

GÖTEBORGS TINGSRÄTT
Avd 1

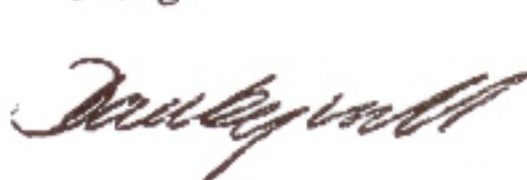
DOM
2000-05-15

T2410-95

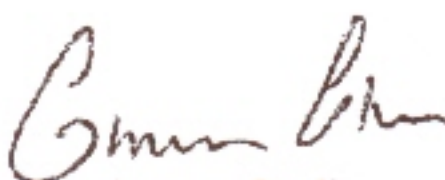
Råna har invänt mot skäligheten av vissa av de kostnader för vilka Lemans yrkar ersättning. Den ersättning som yrkats för Max Slottes arbete får anses vara skälig. Vad gäller utlägg i form av arvode till E&O får skälig ersättning anses uppgå till 30 000 kr. Skälig ersättning för Jean-Louis Bergels, Frank Benhams och Dermot O'Sullivan's resekostnader i samband med huvudförhandlingen får anses motsvara sammanlagt 15 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 401)

Överklagande kan ske senast den 5 juni 2000. Inlagan ställs till Hovrätten för Västra Sverige

Dan Ogvall

Gunnar Gladh

Hans Henriksson